

V I T A
CELEBERRIMI CLARISSIMIq; VIRI
Gerardi Mercatoris Rupelmundani,

*à Domino Gualtero Ghymnio, Patricio Teutoburgensi, ac eiusdem oppidi
antiquissimi Prætoris dignissimo, conscripta.*

Gerardus Mercator Illustrissimi Principis Iulix, Cluix, Montis, &c. Cosmographus loſſe exercitatissimus, æditus est in lucem anno millesimo quingentesimo duo decimo, quinta Martij, sub auroram, hora sexta, à parentibus Iuliacensibus videlicet Huberto Mercatore, & Emerentiana eiusdem vxore, Rupelmundæ in finibus Comitatus Flandriæ, apud illius patruum Gilbertum Mercatorem eiusdem oppidi pastorem vigilantissimum commorantibus. Cumq; pueritiam egressus esset, primaq; rudimenta latinæ linguæ in patria vtcunq; didicisset, missus fuit à prædicto suo patruo Buiscoducum, vt ibidem in domo fratrum Grammaticæ studiū absolueret & initia dialecticæ addisceret, deditq; hisce literis operam sub Georgio Macropedio, sumptibus & impensis superioris pastoris, annis (ni fallor) tribus cum dimidio. Hinc ablegatus est ab eodem ad celeberrimam academiam Louanensem, ibiq; in collegio Porci in conuictu constitutus, artibus humanioribus tantisper operam accommodauit, donec Magisterij gradum adeptus esset: post promotionem annos aliquot, cum singulari quadam animi delectatione, in studijs philosophicis sese exercuit priuatim, cæterum cum hoc studij genus, ad alendam familiam, impar illi in posterum videretur, sumptusq; grauiore in prosequendo exigeret, priusquã huiusmodi fastigium consequi posset, vt inde amplum lucellum sibi, suisq; polliceri potuisset: deserto igitur studio philosophico, animum ad Mathesin adiecit. Hisce disciplinis tam diligentem laborem impendit, vt intra paucissimos annos illius rudimenta, apud quosdam studiosos priuatim profiteretur, instrumentaq; mathematica, videlicet, Sphæras, Astrolabia, annulos astronomicos, & eiusdem generis alia, ex ære paulatim fabricaret & conficeret. Anno ætatis suæ vigesimo quarto à natiuitate vero nostri redemptoris Christi, supra millesimum quingentesimum, trigesimo sexto, initio septembris, Vxorem ibidem duxit, Ciuem Louanensem, nomine Barbaram Schelleken, quæ illi succedentibus annis sex proles, videlicet tres filios totidemq; filias peperit. Mercatore autem animaduertente quod tam foelicem progressum in artibus Mathematicis faceret, vt ingenij sui vires magis excoleret, cepit ad sculpendas tabulas animum applicare, vtq; ea in re exercitior fieret, initium huius laboris sumpsit, & exorsus est Louanij à descriptione terræ sanctæ, quam deinde multorum cum admiratione anno Domini trigesimo septimo absoluit, & in publicum prodire curauit. Has suas (tabularum geographicarum) primitias Ornatisimo viro Francisco Cranieldio, Inuictissimi Imp. Caroli Quinti Consiliario, inscripsit. Præceptorem in superioribus disciplinis neminem (vt mihi sæpius retulit) habuit, sed solummodo priuata instructione, celeberrimi quondam Doctoris Gemmæ Frisij (qui tum temporis, inter eximios Mathematicarum disciplinarum cultores, in vniuersa inferiori Germania facile habebatur) vsus, magna animi alacritate Mercatoribus quibusdam vrgentibus) Flandriæ descriptionem meditatus & aggressus est, breuiq; temporis interuallo ibidem expediuit. Absoluta Flandria libellum de literarum latinarum (quas Italicas cursoriasq; vocant) scribendarum ratione, anno 1541 Antvverpiæ euulgauit. Cumq; tirocinium suarum artium passim à doctis viris commendari intelligeret, mox alterum opus, videlicet globi terrestris sculpturam, suscepit atque inchoauit, vniusque aut alterius anni curriculo, videlicet anno quadragesimo primo prædicto, hanc operam foelicibus auibus absoluit, & amplissimo grauissimoq; viro Domino Nicolao Perenotto Domino à Granuella prædicti Caf. Caroli Quinti, secreti consilij Consiliario longè dignissimo dedicauit. Interea temporis ex huius clarissimi viri commendatione peruenit in notitiam prænuncupati Imperatoris, foelicissima recordationis Caroli Quinti, illiusq; Maiestati, quam plurima instrumenta mathematica artificiosissime fabricauit parauitque, quæ in bello Saxonico, non procul ab Engelstadio in Ducatu Bauariæ, in horreo quodam (vt illi Imperator post reditum ex Germania Bruxellis retulerat) igne ab hostibus clam succenso, liquefacta & consumpta fuerant, quapropter iussit sibi per Mercatorem confici noua. Interiecto decennij interuallo, alterum globum, quo cœli planetarum ac cœlestium signorum constitutionem complexus est, in publicum emisit, & Reuerendissimo ac Illustrissimo Domino Georgio ab Austria, Episcopo Leodiensi &c. anno quinquagesimo primo Louanij inscripsit. Eodem quoq; tempore conscripsit libellum de vsu globi ad Carolum Quintum Imp. item de vsu annuli astronomici tractatum. Anno sequenti videlicet quinquagesimo secundo Louanij ex Ducatu Brabantix, huc Duysburgū in Cluia, cum superiore charissima vxore, & suauissimis liberis commigrauit, habitatumq; venit. Cumq; sedem hic apud nos in nostra vicinia fixisset, paulo post iussu eiusdem Imperatoris, duos exiguos globulos, vnum ex purissimo Cristallo confari: alterum ex ligno confici curauit: in illo planetarum sydera, cum præcipuis signis cœlestibus, adamante incisa, auroq; illuminata, & induta erant: hic orbis terrarum descriptionem (quantum orbiculi angustia ferebat, quæ globi magnitudinem, quo pueri in circulo ludunt non excedebat) exactissimam continebat, quos ipsemet cum

alij

alijs quibusdam mathematicis instrumentis, Impetatori prænominato Bruxellis obtulit. Priusquã autem Louanio discederet, auspiciatus erat Europæ descriptionem, tabulasq; tres vel quatuor ibidẽ perfecerat, cæteras (allatis secum æneis tabulis) cum hic habitatum veniret, biennij spacio scilicet quinquagesimo quarto anno, mense Octobri absoluit & euulgauit, atq; Attrebatensium præfuli reuerendissimo domino, Domino Antonio Perenotto Imp. Maiestatis Consiliario primario, Nicolai (cuius superius mentionem honorificam fecimus) filio, opus dedicauit, huius heroici animi magnificentiam, & insignem liberalitatem in honorario, quod illius amplitudo, pro inscriptione prædictarum tabularum illi contulit, re ipsa expertus est. Eandem hanc Europam hic Duysburgi emendauit anno 1572. Mense Martio. Quod opus tantis laudibus à doctissimis quibusq; viris passim effertur, vt vix simile in Geographia, in lucem vnq; prodijisse videatur. Rebus suis hoc modo constitutis, oblata est illi ex Anglia, à singulari quodam amico, Britannicarum insularum descriptio, magna diligentia, summaq; fide congesta, rogans vt tabulis æneis incideretur, quod amico suo denegare non potuit, & tam absoluto, doctorumq; hominum conspectu, digno operi, manum subducere iniquum putauit; hanc igitur prouinciam suscipiens, anno sexagesimo quarto prælo commisit, Eisdem fere temporibus Ducatum Lotharingiæ, Duce illius veniam à nostro Principe illi impetrante, oppidatim ac per singulos pagos accuratissimè per stationes dimensum, post reditum calamo exacte descripsit, suæq; celsitudini Nancei obtulit, quæ profectio cum tanto vitæ discrimine coniuncta fuit, adeoq; vires illius debilitauit, vt parum abfuerit quin ex terrore grauissimum morbum sibi conciliasset & animi perturbationem incidisset. Quadriennio interposito videlicet, sexagesimo octauo suam Chronologiam (cuius infra latiore mentionem faciemus) in publicum prodire (typographo cum amicis vrgentibus) passus est. Breuissimo temporis curriculo intercedente, nouum opus, scilicet vniuersi orbis exactissimam descriptionem, in amplissima forma intuentium doctorum hominum, ac peregrinantium, & nauigantium oculis, conspectuiq; exhibuit, atq; proposuit, (in uentione noua & conuenientissima spheram in plano extendendo, quæ sic quadraturæ circuli respondet vt nihil deesse videatur, præterquam quod demonstratione careat, vt ex illius ore aliquoties audiri,) nulliusq; alterius in tam vasto opere, vti est subsidio vel ope, sed propria manu, quicquid in tabula conspicitur sculpsit, lyombo solummodo excepto: [Deoq; illius labores, ac conatus fortunante anno sexagesimo nono, mense Augusto, augustissimo operi, finem hic Duysburgi imposuit, ac Illustrissimo Principi Guiljelmo Duci Cliuix &c. Clementissimo Domino suo inscribere æquissimum esse putauit indicauitq;. Absolutis prædictis tabulis, animum ad instaurandas & à mendis repurgandas, Claudij Ptolomæi (qui sub Antonio Pio Imperatore floruit) olim æditas tabulas, adiecit, veteremq; Geographiam ad mentem autoris tanta diligentia restituit, ac emendauit, vt hoc nomine eximiam commendationem optimo iure, à liberalium artium, ac mathematicarum disciplinarum cultoribus promeruerit. Huic labori operiq; colophonem addidit atq; imposuit, anno septuagesimo octauo, mense februario, dedicauitq; Illustrissimo ac Clementissimo Principi nostro pijsimè memoriæ, bonorū studiorū, mecenerati præstantissimo. Ad hec tamen si longè ante Abrahamum Ortelium, ideas quasdam mente concepisset, de edendis alijs tabulis generalibus ac particularibus totiusq; mundi situm, in minorem formam redigere animum induxisset, & quodammodo exemplaria aliquot in bono numero, calamo depinxisset ac pro debita proportione, locorum distantias dimensus esset, ita vt nihil amplius restaret, quam vt æneis tabulis inciderentur. quod quidem tamen prædictus Ortelius singulari amicitia, ac familiaritate illi iunctus esset, distulit igitur de industria, eatenus & tantisper inchoatum laborem, donec exemplaria sui orbis, Theatro in copiosissimo numero, cum magno facultatum ac fortunarum suarum incremento, vendidisset, priusquam suas prædictas minores tabulas in lucem emitteret. Ne autem diutius multorum doctorum virorum expectationem vana spe fraudaret, res suas ita composuit, ac instituit, vt anno octuagesimo quinto vniuersæ Galliæ & Germaniæ tabulas, mense Augusto hic Duysburgi imprimi curauerit, & Generosissimo ac Serenissimo Principi Iohanni VVilhelmo, præfenti Duci nostro clementissimo inscripserit, & dedicauerit. Hisce peractis Italiæ generalem ac particulares tabulas æri in sculpere aggressus est, prosperoq; successu, anno nonagesimo mense Aprili, easdem absoluit, & Potentissimo ac Serenissimo Ferdinando Medici Duci Etruriæ dedicauit. Paulo post, ex ordine Septentrionalium prouinciarum descriptionem exorsus erat, & non contemnendum progressum in iisdem fecerat; cæterum fata illi huius operis absolutionem ac euulgationis commodum inuiderunt: illius heredes vero (vt Lector in sequenti opusculo vides) intuentium oculis easdem exhibent. Chronologiam quoq; prædictam plurimum auxit antiquitatibus & demonstrationibus; item libellum de arte geographia conscripsit quæ illius heredes propediem se in lucem emissuros sperant. Quod si illi Deus vitam longiorem atq; valetudinem concessisset, decreuerat partes Occidentales videlicet Hispaniam cum Portugalia in minores tabularum formas quoq; redigere, præloq; committere. Aliaq; quam plurima se in Geographia præstiturum esse, animo quidem conceperat, cæterum euentus, vt dixi votis defuit, successumq; foeliciorem denegauit. Quæ hæcenus dicta sunt in illius insignis, atq; eximij viri laudem, ac commendationem, hæc in Geographicis ac Mathematicis disciplinis præstitit. Perueniamus nunc ad illius vtilem operam, quam theologiæ studiosis nauigauit. Priusquam præfentis (in inferiori Germania) belli, turbulentiſſima tempora, exorta essent, conscripserat Harmoniam Euangelicam quã ita comparauit, vt quilibet lector contextum vniuscuiusq; Euangelistæ legere commode queat, pro illa serie atq; ordine quoquisq; Euangelistæ conscripsit: sin vero aliquem delectaret ex quatuor euangelistis continuam historiam Euangelicam cognoscere, illi liberum esset, vna eademq; lectione votis suis satisfacere, cuius editionem a Theologis magni nominis

auide

VITA AVTHORIS.

auide desiderari atq; commendari meis auditu auribus, pauloq; ante nundinas autumnales anni 1592 prædictam opus in lucem prodire curauit, amplissimo ac grauissimo viro Domino Henrico à VVeze Cliuia Cancellario dignissimo. Conscripsit præterea commentaria in epistolam ad Romanos, in quibus luculenter admodum ac solidè controuersias quasdam nostri sæculi, de Præscientia ac Prædestinatione Dei, de libero itè arbitrio, magna ingenij dexteritate diluere, & pro virili componere conatur. Item in Ezechielis aliquot capita, in Apocalypsim & alia plura: quod si contingat (quod paulatim futurum spero) vt in publicum prodeant, non est dubium quin illius boni viri, impensa opera, piusque conatus, quam plurimis doctis viris optimè probabitur.

Quam bene quoq; Mercator de Historiarum candidatis ac studiosis meritis sit, illius Cluugia quam anno sexagesimo typis commisit, abunde satis testatum facit, quam clarissimo celeberrimo viro domino Henrico Oliuero, Cliuia Cancellario honorifico inscriptam, passim per Italiam atque Germaniam doctissimis quibusq; viris, adeo vsque perscrutatori fuit, vt Onuphrius Panuinus Veronensis Italus, antiquitatum indagatissimus, & eximius (vt de aliorum vndequaque doctissimorum virorum scripto testimonijs taceam) Mercatorem nostrum omnibus alijs antiquitatum cultoribus multis nominibus præferre non sit magis compertum sit, non abs re facturum me putauit, si præstola quadam (quam Onuphrius ad amicum suum nis, maximiq; iudicij conscripsit) extraximus.

Sed hoc ego palam de Mercatore in

genere mihi videre licuit, vniu
Mercatorem tuum, siue
coelestium (quantum
propter à te pro amicis
studia, familiaribus

Quis adhac
rate) in extra
ac celebe
rum sta
lebe

Arnoldus Mercator

V I T A

ris annis Iohanni Othoni, deinde genero suo Molano in liberalibus artibus instituendos commi-
sit. Natuque maiorem nomine Arnoldum (qui anno trigesimo septimo vltima Augusti, huius vite
pelagus Louanij ingressus erat) simulatque humanioribus literis vtcunque imbutus esset, statim in
Mathematicis disciplinis illum instituit atque exercuit. In eisdemque intra paucos annos adeo vs-
que profecit, vt in fabricandis exacte, ornateque instrumentis mathematicis, quæ summis Germa-
niæ aliquibus magnatibus apparauit, vix parem habuerit: In Geographia & Chorographia autem,
quis alius, exercitatus fuit, Archiepiscopus enim Treuirensis & Cattimœlibocensis comi-
dimensiones diuerso tempore (petentibus id Reuerendissimis & Illustrissimis Principibus
& Guilielmo Landtgrauio, illiusque operam insigni honorario remunerantibus) aggressus
accuratissimeq; non sine laude calamo exarauit ac descripsit: Urbis quoq; Colo-
niam per pedes dimensum tabulisq; æneis pulcherrime incisum, adiunc-
torum Romanorum temporibus antiquitates conspiciuntur in lucem edidit
implissimam ex voluntate prædicti Landtgrauij anno octuagesimosex
præuentus eam vt instituerat absolucere nequiuit, quapropter
postea præuinciam hanc suscipiens, tandē exactissime describere
do plerasque Ptolomei, huiusque noui Geographici ope-
Arnoldus in vxorem duxerat Dusseldorpij doctissi-
publicæ longè dignissimi filiam Elizabetam,
filios cum quatuor filiabus pepe-
Geographiæ studio præclara
is terræ partium videlicet
erunt vt vniuscuiusque
is folij chartæ com-
um labores, lau-
it, bonique in
Quod si
pub-
si bi
&

Hanc
& opera
angmen
nem hui
atam su
differen
capite

à sacrosanctorum vatum sententijs videtur disiunctus. Mirifice delinitus sum ex Mose recognoscen-
 do vera physices elementa & principia, quæ tu in hoc tuo scripto euidentissimis demonstrationib⁹
 proponis, re veritatis cupidus lector tuis argumentis non sine ratione acquiescere possit. Mirum
 quam variaz & diuersæ opiniones de mundi materia apud Ethnicos scriptores passim legantur, vt vi-
 dere est apud Galenum in historia philosophica: apud Laërtium in vitis Philosophorum: Plutar-
 chum in libris quatuor de placitis Philosophorum (qui mihi physicorum dogmatum epitome vi-
 dentur) apud Platonem etiam; tum ex Christianis apud Epiphanium in confutatione octuaginta
 hæresium, qui explicite res adnotauit: vt de multis alijs nihil addam. Quæ omnia concidunt
 quando tu post Ideæ diuinæ descriptionem progredieris, ad primæ illius massæ secretionem, qua Le-
 ctorem in Dei Creatoris & primæ materiæ cum suis innatis formis & qualitatibus diuina eaque in-
 credibili potentia primitus & ex nihilo creatæ, adducis. Quæ 15. capite tuæ huius meditationis de
 ligno vitæ consignasti (in quo mei honorificam facis mentionem, mihiq; plus amice tribuis quam
 in me agnosco) ea legi & relegi aliquoties diligenter, quando enim illa planè Philosophica & Me-
 dica sunt, mirum quantum istis afficiar. Inter cætera ostendis & bruta animantia suæ naturæ ex her-
 bis subsidium quærere, quod Hyrundinis, Cati, Bufonis, Canis exemplis demonstras, licebit pluribus
 ostendere, quandoquidem ipsa natura docta plurimarum herbarum vires cognitas mortalibus in-
 dicarunt. Etenim Ceruos credimus Dictamum herbam, quod eius pastu telum eiecissent sagittarum
 vulneribus mederi ostendisse: Sic Ceruas Sefeli herbam demonstrasse arbitramur: Testitudi-
 nes, Cunilam, Mustelæ Rutam, Ciconiæ Origanum: Accipitres Hieracium: Columbæ Verbenacam,
 vt non minus hæ postremæ ab ipsis animalibus, quam Chelidonium ab Hirundine, nomina adepra
 sint. In Aegyptiorum hieroglyphicis Pica pingitur lauri folium ore tenens, quo designant homi-
 nem sibi ipsi medentem. Etenim Pica ægrotans, natura docta, dicitur lauri folia in nidum congere-
 re, quo illis morbos arceat. Vt antiquitas Apollini, quem Medicinæ inuentorem, dicente etiam Na-
 sone, constituunt, haud immerito Laurum sacrum fecerint dicarintq;. Parietaria, quæ à Perdicibus
 Perdicium quoq; dicitur, quando Perdices in ijs locis, vbi illa copiose prouenit, vt plurimum se vol-
 uant atque oblectent: Feniculum nobilitasse credimus Serpentes: nam gustatu atque esu ipsius fene-
 ram exuere, oculorumque aciem succo eius reficere scimus, vnde ipsius vsus nobis patefactus: Tu
 eodem in capite addis, tales plantarum species in quaque regione à Deo creari, quales hominibus, &
 animalibus ibidem natis, maxime conueniant. Quod viuis testis multis documentis monstrare
 possem. Imo tam confidenter hoc nixus comperimento, sæpe numero probaui, ex plantarum nas-
 centium frequentia, me fere animaduertere posse, quibus morbis popularibus nimirum *in S. M. 1010* quat-
 libet regio subiecta est. Obseruamus hoc ipsum apud Danos, Phrysijs, Hollandos, quibus Scorbutus
 dictus morbus frequens, istius quasi proprium medicamentū Cochleariam scilicet copiose pro-
 uenire. Ita vbi in paludosis locis Tamariscus natale solum agnoscit, plerumque Lienis ibidem vitis
 expositi sint incolæ, quod ex lurido colore, qui intumescente cute illis efflorescit, hypochondrijsq;
 inflatis videre licet. Eodem modo obseruamus, quibus in pagis circa sepes in areis frequens Absyn-
 thium luxuriat (in iisdem habitatores naturalium viscerum obstructionibus, ventriculi infirmitate
 suffusione bilis plurimum affectos, vt facile nisi prædictæ herbæ vsu, viscerum meatus referantur, ex-
 terisq; bile eadem roborentur firmenturque, in lcterum primum, paulo post in aquam intercutem
 exorbitent. Longius progredierer, si istorum catalogum contexere velim. Quæ eodem in capite de
 insitione proponis, exquisita consideratione digna sunt. Nam quod obseruasti cortices stemma-
 tum, furculorum verticibus primum & potissimum vniri, id quotidiano vsu atq; experientia com-
 probatur. Hinc est quod de stemmate inserendo quam tum relinquatur parum solliciti sumus dum-
 modo cortex purgatus scissusq; cortici ita aptetur, vt fibris sese contingat. Insitionis diuersi modi
 sunt quæ sit scisso trunco, in ea non minus obseruari debet ista corticum adæquatio, quam quæ sit,
 Infoliatione, quando nimirum inter truncum & corticem furculus inseritur, imo in Infoliatione
 (quam alij Emplastrationem vocant) id ipsum obseruandum est: Atq; hic diligenter notandum eti-
 amsi Columella statuatur, omnem furculum omni arbori inferi posse. Ego tamen communi senten-
 tiæ hoc tribuo, quod aptissima insitio perficiatur, vbi istarum arborum cortices inter se ita vnian-
 tur, vt inter furculum inserendum & truncum cui inferi debet, ista cognatio sit, vt cortices inseren-
 di furculi & cortici stemmatis admissarij eiusdem qualitatis, quod superficiem attinet, præferat.
 Sed de modo & qualitate insitionis, vbi ad te venero, quod breui fiet: tum de animalibus medicis
 (sic enim voco animalia quæ herbarū vires natura monstrante docuerunt) conferemus exactius de
 ijs enim sæpe & multum cogito, quod facile intelliges, ex eo commentario quem de Climacterismo
 conscripsi. Nam vt ex herbarum folijs, floribus, earum scilicet tum etiam feminis figura ex trunco
 & stipite ex succi qualitate & id genus alijs haud difficile coniectari, sed doctè licebit, quibus morbis,
 quarumq; partium affectibus herba quælibet conueniat. Quapropter hac vice latius nō progredior,
 in nostram conuentum ea dilaturus. Interea tu, vt valetudinem tuam cures, te hortor, quod eo quo
 præscripsi modo: haud magno negotio facies, & me vicissim ama. Raptim Dusseldorpij ex aulicis
 negotijs, Calendis Iulij. Anno. 1594. stilo veteri.

*Hanc egregiam
 & opere dignam
 augmentatio-
 nem hinc mu-
 nam suo loco
 differuimus.
 capite 13.*

Tuus Reinhardus Solenander Medicus.

Prudētissime humanissimeq; Solēander, Legi Doctissimi viri Gerardi Mercatoris librum de
 Fabrica mundi non minus verè quam doctè scriptum, Et dici non potest quantopere me istius
 scripti lectio affecerit. Video hæcenus tam Ethnicos quam Christianos vera physices Elementa &
 principia ignorasse, nihil certe iucundius, quam euidentissimis rationibus ac demonstrationibus, a-
 tudum Lectorem & veritatis cupidum, in Dei Creatoris, & primæ materiæ, cum suis innatis for-
 mis & qualitatibus, Diuina potentia primitus & ex nihilo creatæ, penitiorē cognitionem adduci.
 Pulchre igitur post Ideæ diuinæ descriptionem progreditur ad primæ illius massæ & materiæ secre-
 tionem demonstrandam. Nam ostendit flatu & vehemētiore vento aqueam & limosam illam ma-
 teriam secretam fuisse, ita vt grauiā ad centrum in vacuo constitutum vltro declinarent: Nimirū
 terram etiam dum fluxilem, punctum siue centrum spherica figura, per equilibrium circumdedit-
 se, & ventorum flatibus in siccitatem & duritiem paulatim fuisse redactam. Deniq; ex illa commo-
 tione aqueæ materiæ, subtiliores humores in aërem conuerti & formari ceperunt; & deinceps ex
 aëre ætherea regio cum cœlestibus spheris & stellis adornari cœpit, ita vt aquas illas supra cœlestes
 & Empyrium cœlum constituentes, lucidissimas faciat & angelos ex ijs creatos esse statuāt. Hæc
 omnia sunt Dei Verbo & rationi minime dissentanea Licet Aristoteles octauo *quæstionum in quodam*
 mundum contendat æternum esse, Quem Picus, Comes Mirandulanus, & Paulus à Schala, & Palin-
 genius in Zodiaco pro viribus tuentur. Sed prestat Dei verbo adherere, quam incertis opinionibus
 fluctuare, Non posset sane quicquam iucundius suauiusq; dici, quam cœlos, angelos & stellas, aëre,
 aquas & terram, & quicquid in ijs continetur, ad solius hominis vsum esse creatas vt ei inseruiant.
 Quum istorum omnium origo ex vna eademq; massa desumpta fuerit, ex qua & homo, sequitur
 cœlorum, Angelorum & omnium rerum creatarum magnam cognationem affectionem & amo-
 rem inter se, & erga hominem esse. Ego certè dicam libere quid mihi inter legendum acciderit, mag-
 no desiderio & ardore inflammari cepi, erga omnes res à Deo conditas (solis diabolis exceptis) vt-
 pote mihi cognatas & ab optimo Deo in meos vsus creatas, Hinc permoueor ad gratitudinem Deo
 assidue præstandam, quæ augetur & perficitur Christi cognitione. Illud certe solertis & sagacis inge-
 nij iudiciū est, quod ex aquarum à terra separatione & mediæ terræ cavitatibus inclusarum, idq; vti-
 diq; ex æquilibrio, ne centrum ponderis in æqualitate grauetur; inde concludit & probat alteram
 terræ partem infra nostram horizontem ex aquis eminentem, nostræ Europæ, Africae & Asiae cor-
 respondere. Quanta prudentia differit de characteris herbarum, in quo loco & tui honorificam
 mentionem facit. In summa agnosco illum doctissimum esse virum, & omnium Illustrissimorum
 Principum fauore & amore dignissimum. In vltimis duobus capitibus verum Theologum agit de
 originis peccato disputans; atqui non singulis theologis per omnia satisfaciet. Statuit enim animā
 ex traduce propagari, & non diuinitus infundi in recens creati pueruli corpus. De qua re Augusti-
 nus & Hieronymus, prolixissimis & elegantissimis epistolis disseruerunt: sed Augustinus in nostri
 authoris sententiam magis inclināt. In hebreorum quorundam vocabulorum ethymis explican-
 dis Eugibinum sequens, non nihil videtur à vero aberrare. Naia terræ nomen Eretz, quod nomen
 & Germani ab Adamo retinuerunt Erdt, non à Razar, quod conculcare significat, sed à Raza, quod
 appetere & velle significat, eo quod terra desideret & appetat herbas & fruges, aliasq; res sibi à Deo
 mandatas proferre. Sed de his plura maiore otio. Amanter rogo vt Doctissimum virum ad ceditio-
 nem maturandam horteris. Profecto physica ars manca erit, sine huius auctoris accessione. Vale.

Tui amantissimus

Iacobus Sinstedius. D.

IN ATLANTEM Gerardi Mercatoris Aui sui.

ENtibi lector adest Atlas rediuius & ingens
 Aspice grandæ signa vetusta senis.
 Gentis Maurorum rex seruantissimus aqvi,
 Atq; Mathematica clarus ab arte fuit.
 Seu genus antiquum, seu robur & ardua spectes
 Falla vni, similem tempora nulla dabunt.
 Ex hoc tot reges geniti virtute potentes,
 Crederet, vt veros turba prophana deos.
 Hic ille, vt perhibent, stellis ardentibus aptum
 Axem humero torse qui geminumq; polum.
 Dicitur Alcides onus hoc subisse, quod Atlas
 Artibus ingennis instituisse eum.
 Et quia summorum virtus imitanda virorum est,
 Hunc Anu exemplo credidit esse sibi.
 Ille feras gentes domuit, moderamine nollet
 Affectus aquo vexit & ingenium.
 Atlantem fecit præclarum docta Mathesis,
 At Mercatoris Marte Mathesis adest.
 Qui bene Cosmographi persunctus munere iusti,
 Et reliquis salutem præstuit arte viam.

Et simul his methodum præscribit & ordine ponit
 Qua sub mensuram singula quæq; cadunt.
 Qui quoq; cunctarum referens primordia rerum,
 His adhibet quam dant Biblia sacra fidem.
 Ordine seruato commonstrat singula, laus est
 Prima Creatoris, deinde creata locat.
 Astrorum voluit post hæc ostendere motus,
 Et Planetarum quo vaga turba ruat.
 Quin etiam voluit stellarum pandere vires,
 Quatenus & radijs inferiora doment.
 Hinc Elementorum voluit perquirere causas,
 Ex quibus hæc mundi machina struella viget.
 Adde Geographiæ veterisq; nonaq; tabellas,
 Quas vastum voluit claudere scriptor opus.
 Sed gravis impedit morbus, simul ipso senectus,
 Et mors postremum multa negavit ei.
 Quod potuit fecit, commendat cætera doctus,
 Vt patria & fama consuluisse velint.

Iohannes Mercator scripsit.